

Ára 30 fillér

KÜLÜGY-HADÜGY

Budapest, 1914. november 24. SZEMLE I. évfolyam, 48. szám

A szerkesztésért felelős: Dr. Simon Elemér orsz. képviselő. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Népszínház-u. 16

Előfizetési ára: fél évre 8 K, egész évre 15 K. Egyes szám 30 fill. Megjelenik minden kedden. Telefon: József 51-15

Román falvak pusztulása Bukovinában.

A Külügy—Hadügy már megemlékezett az oroszok vandál rombolásáról Bukovinában. Különösen a román nemzetiségű polgárok házeit és vagyonát pusztították. Román barátaink félelmetes falvak fényénél ismerték meg, hogy az orosz ígéretek hogyan festenek a valóságban. Képünk világosan feltünteti, hogy egy virágzó román faluból kö-kövön nem maradt.

A legnagyobb

drámairó az Élet. Ime most is az antik Tragédia minden borzalmas hangkaoszával nemzetek végkatasztrófáját kongatja.

Véroeánokon, nemzetek sirámán és győztes rohamoknak ujjongásán át a hős legnagyobbaknak alakja már kezd kiraizolódni a nagy drámának még folyton vajudó embertömeg anyagából. Az újvilág teremtésének kaosza már-már kristályosodik. Ott lent Délen véres-ködös párák rőt fényében gránitszoborként áll előttünk a magyar és osztrák haderőnek diadalmas vezére.

Nevét először akkor kapta szárnyára a hir, mikor a nagy Dráma legelső katasztrófális jelenésének ieges árama a reszkető ijedtség fagyvontíra sülvesztette az emberiség szivverését. Potiorek ott ült a koronás mártirokkal szemtől-szemben a gyászos sarajevói autókocsi-záson. A haldokló trónörökösnek megtört tekintete révedezve szállt halálsápadt arcára és az a golvó, mely célt tévesztve a sirig hűséges hitvestárs szivét átütötte, az ő katonás mellének volt szánva. Bátran és boldogan halt volna meg a mártírok helyett, de a sors más szerepet szánt a nagy katonának. Az ő lelkében volt a gyász legfeketébb, a megtorlás vágva tépett fájdalommal benne tombolt legtovább és éppen azért a nagy drámairó Élet neki adta a boszu kardiát.

Hónapokig készült a nagy leszámolásra, mindent jól és előre megfontolt, mert hogy a gyilkos nemzet drágán adja el fellengős álmát, országát, földjét, szabadságát, életét: azt tudta és mert ezzel bölcsen számolt: kimélte, óvta, védte vitéz katonáit.

De most már fehér karácsony közeledtén: érzi, hogy ütött az óra. És ott vágat a boszu kardiát villogtatva bátor hadai élén. Az ártatlanul megölt királyfi sápadt árnyként megy előtte és érte vérezve, érte lelkesedve ássák már a magyar és osztrák katonák „a sirt, hol nemzet sülyed el” . . .

A Világháboru Tragédiájában Potiorek most már végigjátssa szerepét és a mikor leütötte azok koronáját, kik a mi fejünknek koronáját porba sujtották; a fájdalmas emlékezésnek ünnepi csöndjében elzarándokol a mártírok koporsójához, hogy elsuttogja:

— Uram! Vértanuhalálod immár megtorolva. Akik megöltek: nincsenek többé. Az a föld, mely gyilkosaidat szülte: a véreidé, a Habsburgoké, a monarkiaé, Magyarországé . . .

A legklasszikusabb drámairó az Élet.

VILÁGHÁBORU.

(Az előzményeket tartalmazó 29., 30., 32., 37., 39., 43., 44., 45., 46. és 47. számokat 2 korona postaköltség ellenében megküldi a kiadóhivatal.)

A hadi események naplója.

November 11.

Az észak-keleti harctéren az ellenség felderítő osztagjait visszaverjük. Kosm'neknél — Kalistól keletre — a tulnyomó számú orosz lovasság támadása megghiusul.

A szerb hadsereg Koceljeva és Valjevó irányában visszavonul. Csapataink elérik Osecina—Nakucani—Novoselo vonalát. Gazdag hadizsákmány és számos fogoly jut birtokunkba. A visszavonuló szerbek saját falvaikat kirabolják.

A Sabác mellett elfogott bolgár nemzetiségű katonákat szabadon engedjük, hogy hazájukba visszatérhessenek.

Német sikerek az Yser mentén. Az Yser nyugati partja egész a tengerig meg van tisztítva az ellenségtől. Az Yser csatorna elleni támadás, Dixmuidentől délre tovább halad előre. Yperntől keletre az előrenyomuláskor 700 francia négy gépfegyverrel foglyul esik. Az Argonnei erdőben az ellenség támadásai visszaveretnek.

November 12.

Az oroszok bevonulnak Tarnow, Jaslo és Krosnoba.

A megvert szerb hadsereg Koceljeva és Valjevóból nyugat felé tovább folytatja visszavonulását. Csapataink rohammal beveszik Uscét, Gomile—Draginjét és Beljin—Banjan—Sopot—Stolice vonalát érik el.

Kelet-Porosországban új csatározások kezdődnek.

Soissons melletti francia támadások visszaveretnek.

A németek újabb sikereket érnek el Nieuport és Ypern mellett; 1900 francia foglyul esik.

A hősies küzdelmei után elsülyedt „Emden” cirkáló parancsnoka, Müller fregattkapitány a legénység egy részével hadifogságba jut. Németországban azonnal gyűjtést indítanak az „Emden” pótlására.

Az angol „Niger” torpedó ágyunaszádot Dover magasságában egy német tengeralatti hajó elsülyeszti.

A porta császári iradéval hozza tudomására a háborút Oroszország, Anglia és Franciaország ellen.

A kaukázusi határon egy orosz hadtestet a törökök megfutamítanak és üldözésüket folytatják.

A felkelő burok többzben győzedelmeskednek az angol kormánycsapatokon.

Bolgár—görög határon, Newrokopnál, a határszéli csapatok összetűznek.

November 13.

Valjevo-tól északnyugatra a szerb hávédekert megtámadjuk. Üldözésünk vonala a Száva menti Skelától—Koceljeván át a Drináig terjed. Monitorjaink sikeres tevékenységeikkel segítik elő csapataink diadalait.

A németek Wloclawek mellett megvernek egy orosz hadtestet, elfognak 1500 orosz és 12 gépfegyvert.

Kelet-Porosországban a harcok tovább tartanak; eredmény 500 fogoly Stallupönen-nél.

Berry-Au-Bacnál a franciák kénytelenek egy uralkodó magaslatot átengedni.

Lillenél és az argonnei erdőben tört hódít a német támadás.

Az angolok vesztesége a francia harctéren hivatalos kimutatás szerint október 31-éig 57,000 ember.

Az angol kormány hadserege és tengeresete vereségét a németek kiváló hírszolgálati szervezetével igyekeznek menteni.

A törökök Trapezunt vilajet (kormányzóság) határára orosz határerődöket elfoglalnak és Batum felé menetelnek tovább.

Az oroszok a Fekete-tenger északi partjain néhány török szállítóközöst elsülyesztenek.

Csingtaunál földalatti aknáknak eltávolítása közben számos japán tiszt és katona megsebesül és meghal.

November 14.

Przemysl védőserege sikeres kirohanást intéz és az oroszokat Rokietnicáig visszazüti.

A Kárpátok ellen intézett egyes orosz előnyomulásokat visszaverjük.

Szerbiai előnyomulásunk diadalmasan halad előre. Csapataink Obrenovac—Ub—Jautinai magaslatok—Kamenica—Stubico vonaláig mindent elfoglalnak.

Konstantinápolyban a Fatih moséban, a seik-ül-izlam külön követsége által felolvassák a szent háborút kihirdető fetvát.

Batumtól délre a török fegyverek sikeret érnek el.

Kotucnál megverik az oroszokat. A Vörös-tenger partján Faonál partra szálló angolokat megtámadják s ezek 60 halottat vesztenek.

Az Egyiptom ellen operáló török sereg fővezérletét állítólag az egyiptomi khedive fogja átvenni.

Marokkóban a szent háboru a franciák ellen egyre nagyobb terjedelmet ölt. Tanger környékén — török értesítés szerint — megveretnek a franciák és Tazzába a felkelők bevonultak. A franciák megerősítések kiküldésére kényszerülnek.

November 15.

Dél-Lengyelországban és Galiciában kisebb-nagyobb ütközetek vannak.

A németek Wlodawek és Kutnonál legyőzik az oroszokat. 23 ezer fogoly, 70 gépfegyver jut birtokukba. Lipnonál az oroszokat Plock-ig visszazüti, 5000 orosz 10 gépfegyverrel esik német fogságba.

Valjevót és Obrenovacot elfoglaljuk. a Kolubarán átkelünk.

Angliában ismét félnek a német hajók támadásától és egy invázió lehetőségétől.

November 16.

Krakó környékén seregeink sikeres kirohanásokat végeznek Wolbrom és Pilica között visszaverik az oroszokat.

Varsó kormányzóját, báró Korffot vezérkarával, a német dragonosok elfogják.

Potiorek tábornagya, a déli hadsereg parancsnoka, napparancsban közli, hogy a legutolsó harcokban 8000 szerb katonát ejtettek foglyul és rengeteg hadfelszerelést, többek közt 42 ágyut és 31 gépfegyvert zsákmányoltak.

Verduntól délre és Cireytől északra a franciák sikertelenül támadnak.

Az elgyengült francia balszárnyat friss

csapatokkal váltják fel s a belgákat Párisba rendelik.

Török lapok jelentése szerint Sudán népe máris fellázadt és Felső-Egyptom ellen indult.

Csingtauba a japán csapatok bevonultak.

November 17.

Orosz-Lengyelországban ránk nézve feletkező kedvező feltételek mellett az orosz főerőkkel ütközet fejlődik. Máris elfogtunk 3000 oroszot és Grybownál szétvertük az orosz lovasságot. Lodztól északra szintén csata fejlődik.

Kelet-Poroszországból az oroszok Soldau környékéről visszavonulnak. Erős orosz lovasságát vereséget szenved Pillkallen mellett.

Vilmos császár a kutnói fényes győzelem alkalmából szerencsét kíván Hindenburgnak.

A vert szerb hadsereget a Kolubara folyón túl állandóan tovább üldözzük.

Az argonnei erdőben és Verduntól délre a francia támadások kudarcra végződnek. Cirey és Chatillon kastélyt eredménnyel támadják a németek.

Az indiai csapatok francia harctéren eddig 144 tisztet vesztettek.

Anglia csapatszállításait a német tenger-alattjáróktól való félelmében a csatorna helyett Írországon keresztül eszközli.

Kairóban állítólag máris zavargások törtek ki a benszüllöttek közt az angolok ellen.

November 18.

Hivatalos megállapítások szerint az oroszok Bukovinában rettenetes pusztítást vittek végbe román javakban.

Devett, a bur felkelők vezére, foglyul ejti Hertzog angol tábornokot. Az angolok elleni felkelés Délafrika egyéb területeire is tovább terjed.

A diplomáciai események és a háborúval kapcsolatos események naplója.

November 12.

A monarchiában internálva lévő hadifoglyok száma 867 tiszt és 92,727 főnyi legénység.

A pozsonyi evangélikus teológiai főiskola hallgatói testületileg lemondanak katonamentességi kedvezményükről és a hadseregbe önként belépőkül jelentkeznek.

Párisban az élelmiszerek ára rettentően felment. Minden munkabíró férfit a környékbeli erődítési munkálatokhoz használnak fel.

November 13.

A svéd, dán és norvég kormány Londonban jegyzéket nyújt át, melyben tiltakozik a semleges hajózásnak Anglia által történt ismételt megsértése ellen.

November 14.

Konstantinápolyban újlag lelkes tüntetések folynak le a monarchia és Németország nagykövetségei előtt.

Anglia Délafrikában a bur felkelés folytán a vasútközlekedést nagyrészt beszüntetni kényszerül.

Az angol kormány 12 milliónyi hadikölcsönt kíván felvenni, melyből 20 millió Szerbiának jutna.

Az olasz kormány egy új 400 milliósz feegyverkezési kölcsön felvételét határozza el.

Az 1914. évi görög költségvetés 450 milliónyi összegéből 226 millió hadicélokra fordítottatik.

November 15.

Károly Ferenc József főherceg trónörökös megszemléli az északi harctéren a 19. gyalogezredet, melynek nemrég lett tulajdonosa.

A francia sajtó erősen bírálhatja az angol flotta tétlenségét és az oly hön várt orosz offenzíva lassu előrehaladását.

Lord Roberts angol tábornok franciaországi szemleutján meghal.

A „szent háború” felhívására nagy számban jelentkeznek az önként belépők.

A pápa egy békeencyklikát bocsájt ki.

November 16.

Ö Felsége Potiorek tábornagynak a hadiékítménnyel díszített katonai érdemkereszt I-ső osztályát adományozza, amely alkalommal Frigyes főherceg hadseregparancsnok szerencsekívánatait küldi.

A magyar hadikölcsönre a jegyzés megnyitott és nagyszerű reményekre jogosít.

Vilmos császár és a szultán kölcsönösen barátságos táviratokat váltanak.

Az angol alsóház felhatalmazza a kormányt a második millió ember besorozására.

A görög közvélemény mindinkább a semlegesség fentartása mellett van.

November 17.

Ausztriában élő angol alattvalókat megrendszabályozzák: este 6-tól—reggel 8-ig nem szabad lakásukat elhagyni, nyilvános helyiségeket egyáltalán nem látogathatnak.

November 18.

Gróf Tisza miniszterelnök Bécsben tartott közös miniszteri tanácskozás eredményeképp Berlinen át a német főhadiszállásra utazik.

Anglia 12.8 milliárd hadikölcsönt vesz fel. E horribilis összeget részben az adók felemelése, részben kölcsön felvételeből kívánják fedezni. A felvett összeg egy része Franciaország, Oroszország, Belgium és Szerbia részére van segítségül szánva, mert ez országok a háború kiadásait a sajátjukból tovább fedezni nem tudják.

Katonai tanácsadó.

Kérdés. Fivérem tartalékos honvéd tábori ágyus ezredbeli hadnagy. Lakásán súlyosan megsebesülve ágyban fekszik. A budapesti honvéd térparancsnokságtól nyert három heti szabadsága f. hó 29-én letelik. Orvosi tanácsra a budai Szent-Lukács fürdőt kellene három hétig látogatnia. Kérdésem az, vajjon hova forduljak szabadsága meghosszabbítása végett?

Felelet. Szabadsága leteltével, hacsak teheti fivére, jelentkezze személyesen a honvéd térparancsnokság orvosfőnökénél. Ezen orvosi vizsgálat alapján fog szabadsága meghosszabbíthatni, a budapesti honvéd kerületi parancsnokság által. Ha 29-én még nem lesz járóképes, csatoljon a kerületi parancsnoksághoz címzett kérvényéhez lehetőleg katonarorvosi bizonyítványt.

*

Kérdés. Az uram honvédszázados. A harcmezőn van. Féláru vasuti jegy váltására jogosító arcképpel ellátott igazolványt szeretnék beszerezni. Kérdésem az, hová kell fordulnom és mit kell kérvényemhez csatolni?

Felelet. A honvédelmi miniszter ur 117,417/6. sz. körrendelete értelmében a m. kir. államvasutakon 1915. évi január 1-től kezdődőleg az igényjogosult tisztek és azok igényjogosult családtagjai féláru vasuti menetjegyet csakis arcképpel ellátott állandó igazolvánnyal válthatnak. E végből a hivatali felsőbbséghez (kerületi pötest parancsnoksághoz) bélyegmentes folyamodvány adandó be, melyben fel kell említeni azok nevét, akik részére az igazolvány kiállítását kéri. Csatorlandó hozzá mindegyik családtagnak az előlap alsó részén tintával sajátkezűleg aláírt látogatójegy alakú 61½—10¼ cm. nagyságú, kemény kartonlapra vont arcképe és kezelési illeték fejében személyenként 2 korona értékű postai értékjegy. A hivatali felsőbbség a kérvényi záradékolja és hivatalból továbbítja, ugyszintén ő kézbesíti ki a M. A. V. igazgatósága által kiállított igazolványt is a folyamodóknak. Azon idő alatt, míg ezen kérvény elintézését nyer, a vasuti hivatal szabályszerűen záradékol külön folyamodvány alapján — úgy mint eddig — féláru menetjeggyel egyes utazásra jogosító igazolványt állít ki.

Kérdés. 34 éves népfelkelő tizedes vagyok, a mozgósítás elrendelésekor csapattestemhez bevonultam, ott ugyanaznap orvosilag megvizsgáltattam és ennek eredményeképp népfelkelő könyvembe bevezettetett: „Szolgáltatételre bevonult és betegség miatt szabadságoltatott”. A századparancsnok azzal adta vissza könyvem, hogy újbóli behívásomat tartózkodási helyemen tartozom bevárni, illetve akkor tartozom jelentkezni, ha erre a betegek hirdetményileg felszólíttatnak. Kérdésem az: elegendő-e a századparancsnokom ezen szóbeli parancsa, vagy pedig tartozom ettől függetlenül jelentkezni és ha igen, hol?

Felelet. A betegség okából szabadságolt népfelkelők orvosi megvizsgálásuk végett esetenként behivatnak. Azonban ettől függetlenül azonnal jelentkezni tartozik az illetékes népfelkelő parancsnokságnál, mi-helyt egészsége helyreállott.

*

Kérdés. Tartalékos tiszt vagyok, a mozgósítás alól mint polgári állásomban nélkülözhetetlen, fel vagyok mentve. Szeretném magamat mint gazdasági tiszt ténylegesíteni. Kérem, lehetséges-e most és felvétel esetén kell-e tanfolyamot végeznem?

Felelet. A honvéd gazdasági tiszt iskolai tanfolyamának tervbe vett felállítását a honvédelmi miniszter f. évi szeptember 29-én kelt rendeletével bizonytalan időre elhalasztotta. A tanfolyam sikeres elvégzése nélkül pedig tartalékos csapat tiszt gazdasági tiszt nem lehet. A háború befejezte után érdeklödjek a tanfolyam felállításának időpontjáról. Felvételért a honvédelmi miniszterhez kell folyamodni.

KÜLFÖLD.

Tisza István utja.

Nemcsak a magyar közélet, hanem egész Közép-Európának lázas izgatottsága kíséri a magyar miniszterelnök útját a német főhadiszállásra. De hiába minden mohó kíváncsiság! Sem a jóhiszemű „beavatottság“, sem a rosszhiszemű „nagyképűség“ ez utnak igaz célját nem tudhatja. E nagy külpolitikai eseménynek előaktáit a döntő faktorok hét lakattal őrzik és ezek csak akkor kerülhetnek a nyilvánosság ítélőszéke elé, mikor már a csataterék véres aktualitását eltemette az újra feltámadt békének állandósága és megkezdődött az oknyomozó történelemnek csöndes munkálkodása.

De ha addig türelemmel várakoznunk is kell, azért mégse kívánja tőlünk senki, hogy Tisza István útját egyszerűen udvariassági aktusnak minősítsük. A háboru minden etiketnek ellensége és éppenséggel nem szoktuk meg, hogy a magyar miniszterelnök hivatalos minőségben, akár a béke idején is, Berlinbe utazgasson. A magyar miniszterelnök útja még a világháboru eseménytömegében is magasra kilendül és mindenképen méltó arra, hogy eltűnjünk fölötté.

Tisza István államférfiúi relieije már eddig is közismert volt az európai közvélemény előtt. Akár joggal, akár csak jóhiszeműen, minden újságolvasó tudja, hogy a világháboru közvetlen elindítója a magyar miniszterelnök energikus fellépése, melyvel Szerbia intéző faktorait színvallásra kényszerítette. Ám az, hogy erős gesztusokkal meglökte e kolosszális világveszedelemnek nemzeteket eltemető lavináját, csak éppen a hirhedségre elegendő, de vajmi kevés arra, hogy egyedül ebből a dicsőség koszorúja fonódjék államférfiúi homlokára. Egyetlenegy hellén templom felgyújtását bár a történelem a halhatatlanság receptjével konzerválta, de azért Epaminondas hirneve és Herostratos hirhedsége közt még manapság is van különbség. És ha a Tisza-gesztus nyomán jelfakadt kataklizma szörnyűségeit a szerb-demarsz szövegezője nem látta volna előre, úgy a magyar államférfi mai útját a gyászbaborult magyar, osztrák és német anyák és hitvesek sirógörcsös átokkal kísérik, mert ez esetben Tisza István csak Goethe: Hexenmeisterének inas-szerepében tetszelegne, kinek alkalma volt a háboru Erinniseit felszabadítani, de már azokat a rombolás paroxizmusától eltiltani nem állott hatalmában.

Aki a szerb demarsot megszóvegezte, annak ismernie kellett a titkos, földalatti telefon huzalokat, melyek a belgrádi konak tróntermét az orosz cári palota dolgozószobájával összekötötték. Aki a szerb háboru kockáját elvetette, annak számolnia kellett Anglia haszonleső irigységével, mely a „népiogok védelmezőjének“ hazug álarát is magára ölti, hacsak evvel valahol gáncsot vehet Németország feltörekvő világhatalmának. A ki a mártir trónörökospár halálát megtorolni merészelt, annak az államférfiúi ösztön halálos biztonságával éreznie kellett, hogy a francia re-

váns parázsa is minden pillanatban lobot vehet. Ám mindezt a sok-sok világveszedelmet látta és tudta Tisza István. És hogy nem ijedt meg a közelgő vérfolyamoktól, a sebesültek és halottak százezreitől, a gazdasági élet vilákkatasztrófális megrendülésétől, annak oka, hogy nálánál senki jobban nem tudta a nagy mérkőzés erőpróbájának végső plusszát. A német-osztrák-magyar szövetségnek Tisza István a legfanatikusabb hirdetője és belügyi kormányzásának „erős kéz“ politikáját éppen az sarkantyuzta, hogy Magyarország is tüzőn-vizen és obstrukció fertőzőn át felkészüljön a közelgő nagy leszámolásra, a rettenetes élet-halálharcra. A sarajevói lövések lángja csak éppen rávilágított a német-osztrák-magyar szövetség halálos ellenségeinek sötét aknájára. Hogy a világháboru vészes viharfelhője fejünk fölött lóg, azt nemcsak az államférfiúi előrelátás, hanem még a csödbe jutott szegény kereskedő is tudja. A monarchia élő testéből egész országrészeket akartak kiszakítani szomszédaink. Ezt a lehetetlen állapotot a magyar miniszterelnök tovább nem tűrhette. Nemcsak Szerbiát kelett a kérlelhetetlen számonkérő szék elé idézni, hanem minden nemzetközi maffiát, mely alattomos, földalatti rejteketakon közeledett Németország nagysága és a monarchia épsége ellen. Ezért gyújtotta föl Tisza István az egész európai békét telrobbantó puskapor kanócsát és bátor tettét megtapsolta a közép-európai szövetség minden nemzete. Hogy a történelmi igazságszítás bírója volt Tisza István, azt e világháboru népszerűsége bizonyítja leginkább. Csak a holtakat siratják a mi táborunkban, de ügyünk szent tisztaságát még milliók kiontott vére se tudja bemocskolni. Egy jobb és becsületebb, minden hátsó és alattomos gondolat-tól mentes békéért harcolunk. Az életért küzdünk úgy, hogy az új nemzedékkel felderülő gyermekünk, ha lélekzeni, ha dolgozni, ha vállalkozni akar: a levegőt el ne vegye tőle, a munkaalkalmat ki ne semmizze, a gazdasági konjunkturákat évtizedekre megne mérgezze semmiféle idegen, bőrébe nem fűző náció. Itt ezen a darab magyar földön, melynek minden rögét nemcsak a történelmi idők felszáradt vértengere, de a lebergi sikon kiömlött mi vérünknek felénk szálló párázatával újra magunknak, magyaroknak felszenteltünk: se rác, se muszka ne lehessen ur soha!

Magyarország a magyaroké! Ez eddig e világháborunak ránk eső legdrágább gyümölcse. Szerbia teste Földanyánk jövöltából velünk van összenöve. Ezért akart bennünket bekapni mohó balkáni éhséggel. Emiatt indult meg a világháboru vészes rohama és hogy magyar vezényszóval indult rohanása: azt ma még mindenki tudja kerek e világon. És itt nyer Tisza végzet-szerű szereplése nemzeti értéket, hogy aztán éppen a mai útjával nemzetközi jelentőségé emelkedjék.

Az emberek e nagy eseményeket szaporán szülő időben igen hamar felednek. Hogy valaha nagyon régen, majd négy — hónapja, csöndes béke volt a világon: azt már el se hisszük. Lüttich bevétele, Hindenburg hőstette, az Emden csodák, Prze-

mysl felszabadulása és más egyebek (éppen mert az egyebek szakadatlan gyors iramban vágatnak felénk) ma még élnek és lelkesítenek, holnap már lekerülnek az emlékezet felszines lepléről. A magyar miniszterelnök bátor kezdése is már rég lepergett a história vásznáról és mint minden államférfi, e fegyverropogástól hangos katonás-időben, ő is megfékezte aktivitásoktól robbanó énjét és kezdett már belemérsülni a szürke passzivitásba. És most egyszerre hirtelen-váratlan megindul a német főhadiszállásra.

Földes Artur dr.

Reflektor.

Uj rovatunk ide-oda imbolygó fénynyalábot lövel a háborus közélet sötét komorságába. Sehol se keresi a gyarlóság emberét, hanem mindenütt csak az emberi „furcsát“ és „fonákot“ kutatja. Ha aztán a „furcsára“ vagy „fonákra“ rátalál: tollhegyre tüzi úgy, hogy felemeli, megnézi, ide-oda ráncigálja, megtépázza, földhöz csapja és végül — elereszti.

Nem doronggal vág és nem ágyuval lövöldöz, éppen csak intenzív fényű Reflektor-sugarat lövel rá, hogy még a közellátók is a furcsát furcsálják, a fonákot nevéssék. A Reflektor villamos szikrája az ötlet. Kiben szellem és grácia van ötletek szírkázására: az a Reflektor megbecsült, é tées munkatársa.

☉ KI AZ A KITÜNŐ BOROEVICS?

„Ama kitünő Boroevics“ valaha nem volt az ország dédelgetett kedvence. Pedig Boroevics már akkor kitünő tábornok volt, mikor Lujza önagyságának gyors tenyere majdnem penzióba küldte. És „ama kitünő Boroevics“ e világháboru kezdetén már ki volt szemelve az egyik hadsereg vezérének, amikor a gyáva „azt mondják“ emberek a legszörnyűbb bűn rágalját kenték tiszta, becsületes alakjára. De azóta „ama kitünő Boroevics“ Przemysl felmentette és 70,000 koronát jegyzett a magyar nemzeti kölcsönre. „Ama kitünő Boroevics“ így lett vezércikktema, nemzeti hős, kitünő hazafi; pedig amikor kacagtak fölötté, amikor átkozták és most, amikor magasztalják: nem volt és nem lesz egyéb, mint tetőtől-talpig kitünő katona, hadseregünknek hős tábornoka és egyik bölcs hadvezére. Pedig ha Lujza miatt nyugalmazták volna, ki tudja: lehetne-e ma „ama kitünő Boroevics“ helyett egyáltalában magyarul vezércikket írni?

☉ KI AZ AZ ÉP OLYAN KITÜNŐ POTIOREK?

Hogy épp olyan „kitünő“: azt O Felsége hálája és a haderők főparancsnoka, Frigyes főherceg Ó Fensége elismerése bizonyítja. De vajjon „kitünő“ volt-e akkor, midőn a magyar sajtó a sarajevói tragédiáért mindenáron benne kereste a bűnbakot. Ahány magyar estilap megjelenik — reggel

vagy kora délben Budapesten: mind az ő hegyvesztettségéről és kényszer nyugdíjaztatásáról hozott „rendkívüli kiadást”. És Potiorek még se ment addig, míg végre — mennie kellett Szerbiába. Be sokan hitték akkor, hogy a szerb csatatereken át is el lehet jutni Penzionopolisba. Hogy egy osztrák-magyar generális a véráztatta mezőkön örökzöld babért is arathat, arról eddig semmit se tudott a magyar sajtó. Am most, hogy Potiorek is ott van nemcsak a nemzet szívében, hanem a cicerós cikkekben is, tán jövőre mégis csak a „nyugalomba menesztés” jogát kizárólag arra kellene hagyni, ki vitéz tábornokaiban nem bűnbakokat, hanem hős és rejtenthetetlen hadvezéreket keres.

☉

☉ A LÓLÁB MINDIG KIKANDIKÁL.

Persze, hogy kikandikál, különben nem is lenne lólab. Pedig mennyi lólab van ma Budapesten, mind átlátszó látással keresztül kötve, nemzeti színű lepellel lefedve, vagy éppen csak egy vékony egyenes vonallal áthúzva, de csak úgy, hogy annál feltünőbbben jelentkezzen a lólab. A lólab nem is annyira lólab, mint inkább homloka, koronája, neve egy-egy jól menő vállalatnak és épp ezért a lólabat ha kioperálnák belőle, még el is vérezne. Aztán meg ki tudja: ha vörös, fehér, zöldre festett mulábat tennének helyébe, ki garantál azért, hogy ezek lesznek a háboru után is a divatos színek. Így aztán a Petrograd szálló, a Louvre áruház és a Lyon kávéház olcsó, de finoman átlátszó látással segít a baján. A bojkott lepel célja: „nesze semmi, fogd meg jól” vagy pedig röviden, de gorombán: „vakulj magyar!” Pedig a magyar nem vak, csak éppen a háborus világ legtoleránsabb népe. Már kora reggel „angol reggelin” kezdi és ebédre a „felangolos” sültet és a „francia” salátát se veti meg és a „kaviar” még mindig olyan jó előétel, mint ahogy még teljesen nem felejtettek el nálunk beszélni franciául. És így van jól, mert hiszen a világháboru becsületes élet-halálharc és nem gyáva nyelvtölgötés és nem éretlen és nevetséges bojkott mozgalom, mely a „jöllakott kecske és mégis megmaradt káposzta” kétkulacos politikáját üzi. Hulljon tehát le a lepel a lólabakról!

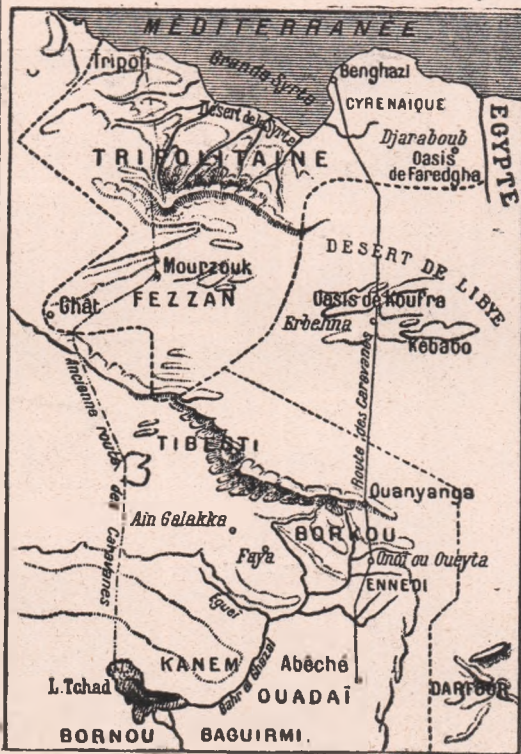
Az önkéntes őrsereg tagjainak tisztelgése.

Gróf Andrassy Gyula, mint az önkéntes őrsereg első főparancsnoka, a honvéd állomás parancsnoksággal közölte abbéli intézkedését, hogy az „önkéntes őrsereg” tagjai, akár egyenruhában, akár csak karszalaggal és sapkában jelennek meg, a tiszteket — zászlós rendfokozattól felfelé — katonásan üdvözölni tartoznak, hogy ezáltal is kifejezésre jusszon, egyrészt a katonasághoz való tartozásuk, másrészt tiszteletüknek ilyen módon való nyilvánítása.

Szenusszi.

Az izlám szent háboruja megkezdődött. A mohamedánok a szövetséges hatalmak mellett fegyvert fogtak és először eddigi elnyomók, Oroszország és Anglia ellen fordultak. A háborut Elő-Ázsia mohamedánjai kezdték, de Észak-Afrika arabiai már jelentkeztek. Ebből egy ideig Olaszország számára veszély keletkezett. Törökországnak mindenáron meg kellett akadályoznia az északafrikai mohamedánoknak a Kirenaikában és Tripoliszban való felkelését, mert így Olaszországot maga ellen s közvetve szövetséges társai ellen való háborura kényszerítette volna.

Törökország sietett is megnyugtanni Olaszországot, hogy minden erejével azon lesz, hogy a szenussziak csak Egyiptom ellen vonuljanak. Igéretét azonnal tett is követte, mert a Kirenaika

belső oázisai felé küldött olasz csapatok ott nem találtak ellenséget. A szenussziak, kiket még most sem tudott legyőzni Olaszország, elvonultak Egyiptom felé.

A szenusszia nem egváb, mint egy mohamedán szekta, melyet 1835-ben alapított Sei-Mohamed-ben-A'li-ben Szenusszi. Ez a hittudós az izlám vallást vissza akarta állítani régi szigorúságában is, midőn türelmetlen elvei miatt menekülnie kellett Mekkába, Tripoliszba, majd Egyiptomba menekült, ahol nagyszámu híveket szerzett tanainak. Utódja, a Seik-el Mahdi már a szellemi hatalom mellé a politikait is kiterjesztette hivi fölé, kik különösen Tripolisz déli vidékeiben és a Csád-tó környékén laktak. Hittérítők mindinkább kiterjesztették hatalmát úgy, hogy nemsokára 4000 harcossal a Földközi-tengertől Középfrikába vezető karavánutakat megszállta. 1895-ben a Kufra-oázist tette meg birodalmának székhelyévé, mely

európaiak előtt reitelmes, ismeretlen terület.

A máhdi legelőször is igyekezett vagyon állását megszilárdítani, amiért kereskedővé lett. Első sorban tevéket és rabszolgákat adott el Benghasi-ben fegyverekért, lőszerért. Csapataival továbbá el tudta érni azt, hogy a Tripoliszból Terzán át Bormiba menő karavánok ezen utat elhagyják és a Benghasi-Kufra-Abesé vonalat használják, ahol neki vámot is fizetnek.

Legnagyobb ellenségüknek az angolokat tekintették, kik kelet felé való terjeszkedésüket megakadályozták. 1900-ban azonban a franciákkal is összeitköztek. Ezek akkor foglalták el a Csád-tó környékét és hosszú, véres harcok után Kanemet, a szenussziak egyik fészket. Erre guerilla hadjárat kezdődött, melyben a támadók mindig a szenussziak voltak, kik bandákba verődve folyton nyugtalanították a franciák élelem- és lőszerszállító karavánjait. Legyőzni ezeket végleg nem lehetett. 1902-ben egyik főerősségüket Ain-Galakkát foglalták el. De a szenussziak csakhamar ismét kivertek őket. A szenusszizmus amellet folyton terjedt és mind több benszülött afrikai törzs vallásává lett. 1909-ben azonban nagy csapás érte őket. A franciáknak sikerült a szenusszi Vadait elfoglalni s így a máhdit legtermékenyebb területétől megfosztani. Mivel fegyverrel nem tudták legyőzni, igyekeztek gazdaságilag kiéhezteni olyképen, hogy a sivataghoz közel fekvő termővidékeket elfoglalták. Magukat az oázisokat, különösen Kufrát lehetetlenség volt bevenni. E gazdasági kiéhezetés mellett állottak azután a franciák ígéretei, kik magas méltóságokat, kitiüntetések és évi járadékokat ígértek az esetben, ha a máhdi lemond a világi hatalomról és tisztán egyházi fő marad.

A tárgyalások azonban nem vezettek eredményre. Franciaország ekkor nagy segítségre talált az olaszokban, kik nagyrészt az ő tanácsukra kezdték meg a tripoliszi hadjáratot, mely hivatva volt az új máhdit Achmed-el Sérfit teljesen izolálni Kufrába és így megadásra bírni.

A szenussziak tehát nyugatra a sivataggal, északra az olaszokkal, keletre az angolokkal és délre a franciákkal állandan szemben és most már megfúladás fenyegeti őket. Hadiszert egvedül csak Törökország csémpészhet be hozzájuk Vadáin és déli Egyiptomon át. Készségesen fogadták tehát a szunniták által az eretnekeknek nyújtotta békeiobbot s a máhdi elkezdte az utolsó harcot világi hatalmának megtartásáért. Hogy mily helyesen fogta fel helyzetét, mutatja csapatának Tripoliszból való visszavonása és Egyiptom felé való koncentrációja. A szenusszi szekta híveinek számáról adataink nincsenek, de legalább 400.000-ren vannak. A máhdi parancsa alatt pedig vagy 20—30.000 lovas állhat.

Milleker Rezső dr.
egyetemi rendes tanár.

A magyar társadalom és a háboru.

Viribus unitis.

„Egyesült erővel“ harcolnak hadaink Európa megannyi csatamezőjén. Bölcs királyunk jelmondata ragyog a német, osztrák, magyar zászlókon. Testvéri szívvél áll egymás mellett II. Vilmos és I. Ferenc József és a nagy hadvezérek, hős katonák és bölcs államférfiak egy szívvél — egy lélekkel, bátorságuk és energiájuk teljes megfeszítésével küzdenek szent és igaz ügyünk diadaláért.

Az „egyesült erővel“ büszke jelmondata a magyar társadalom szívéet is he-

légváboru is kávéházakból indult diadalmas útjára. Ami egykor a Pifvax, az ma a New-York kávéház, hol a mozgósítás első napja óta háborus világot él minden pikkolózó törzsvendég. A kávéház egyik márványfalát vörös baldachinos lepel takarja. E biborszínű alapra került a „Viribus unitis“ küzdőknek feje és koronája. A felséges király és a felséges német császár portréját körülveszik a hős vezérek és bölcs államférfiak képei és egyetlen pillantás az itt közölt fo-

nó átadta a New-York kávéház selyem nemzetiszínű lobogóját egy harcra induló ezrednek. A „Viribus unitis“ királyi gárdája tanuja volt annak, mikor a New-York kávéház egyik asztalára szivarokat hordott a magyar társadalom. Maga a fenséges Asszony, Augusztia főhercegnő is elhozta ide szivaradományát, hogy elküldjék azt a sok ezer gyűjtéssel együtt a megsebesült katonáknak.

A New-York kávéház tulajdonosai ál-

vesebb dobogásra készíti és a grandiózus jótékonyági munka, mely gondoskodik a sebesültekről, hadbavonultak hátramaradottjairól, a katonák téli felszereléséről és a karácsonyi ajándékokról „egyesült erővel“ veszi fel a küzdelmet a nélkülözéssel és nyomorral.

Budapest társadalma — mi tagadás — e háborus napokban még inkább jelen van a kávéházakban. Nemcsak a negyvenyolcas szabadságharc, hanem e vi-

tográiára, meggyőz bennünket arról, hogy itt jelen van a milliós hadseregeknek és három birodalom polgárságának minden reménysége, vára és bizodalma.

A „Viribus unitis“ megkapó galleriája előtt találtak egymásra a budapesti nagy németek és a budapesti hazafias magyarok. Itt történt a zászlóátadás lélekbe markoló gyönyörű aktusa, mikor a magyar írók nesztora: Rákosi Je-

dozatkész ötleteikkel nemcsak arra törekszene, hogy törzsvendégeik lelkes hangulatát táplálják, hanem minden módon azt akarják, hogy e népes kávéház „egyesült erővel“ segítsen a háboru sok nyomoruságán.

A „Viribus unitis“ megkapó galleriája a világháborunak egyik értékes dokumentuma és úgy halljuk, hogy a háboru lezajlása után bekerül a létesítendő Hadtörténeti Muzéumba.

Harcféri pillanattelvételek.**Küzdelem a szerb magaslatokért.**

Ugy Szerbiában, mint Montenegróban, igen sok hegy viseli a Crni vrh, — Fekete hegy — nevet.

Az alábbiakban arról a Crni vrh-ról esik szó, mely L . . . -tól délnyugatra, a harcászatiilag oly nagy jelentőségű G . . . hegyhát legmagasabb csúcsa.

550 m. tengerszín feletti magasságban, évszázados fa tövében, egy sulyosan sebesült honvéd sebeit kötözgettem. Délelőtt fél 10 órakor kaptam a parancsot, hogy századommal a Crni vrh-re induljak.

Utunk egy keskeny hegyháton, ritka erdőn át vezetett felfelé. Bár meredek volt a hegy, mégis vígan törtettünk előre, mert bizakodtunk fegyvereink győzelmében.

Az erdőben mindjobban ritkultak a fák; míg végre egy széles, nagykiterjedésű, kopár hegytetőre értünk. Egyik honvéd gyalog dandárparancsnokságunknak volt itt a tartózkodási helye, de közelében vajmi keveset láttunk saját katonáink közül. Anál több volt azonban a szerbek által készített, de csapataink erőlyes támadásai folytán az ellenségtől megtisztult lövész-födőzék.

Itt is, ott is egy-egy sirdombot pillantunk meg. A fejrésznél egyszerű fakereszt-tintairónnal vannak feljegyezve elesett hőseink nevei Az idő vasfoga lemarja majd e neveket a keresztről, elkorhasztja a fejfát is, de azért a sirhant alatt pihenő hősök, — akik életüket és vérüket áldozták hazájukért, — aranybetűkkel lesznek megörökítve nemzetünk történelmében!

A hegytetőn lévő lövész-födőzékben ék-alakban helyezkedik el a század, hogy az esetleg két oldalról támadó ellenséget egyszerre két irányból fogadhassa megsemmisítő puskatűzzel.

Noha még nem értünk meg kijelölt célunkhoz, azért az ellenséges shrapnellek itt is félelmetesen süvitenek felettünk. Hol közvetlen előttünk, hol mögöttünk robbannak, néhány „dögölve érkező” pedig nagy csattanással levágódik, felturja a földet; a puhább talajon pedig betemeti önmagát a rá visszahulló földdel anélkül, hogy bárkit is veszélyeztetett volna.

Észreveszem, hogy a dandárparancsnokság közelében élelmicikkek kerülnek kiosztásra. Odasietek, hogy századom részére én is szerezzek valami „fütőanyagot”. — Kenyerünk, kétszersültünk már fogytán volt; szükség kívánta a gyomorrról való gondoskodást. Kedvünket egy cseppet sem befolyásolta, hogy már második nap nem jutottunk meleg ételhez. Most sem volt alkalmunk, se időnk arra, hogy tüzet rakva, kávéet főzhessünk, így hát jó étvágyal fogyasztottuk el a most szerzett kávékonzervet — nyers állapotban. Néhány henger-alaku bádógdobozból egy kis csemege is jutott a századnak, hachée alakjában. Ezt, a körülöttünk röpködő ellenséges shrapnellek dacára, olyan nyugodtan falatozzuk, mint-ha a legerősebb betonfödőzékben néznénk farkasszemet az ellenség ágyutüzével. De egyszerű födőzékünkben ki gondol akkor

veszélyre, midőn némi alkalom kínálkozik arra, hogy ki-ki egy kis „fütőanyagot” adhat kazánjának!

Arra a hirre, hogy nagyobb ellenséges erők közelednek, előrerendelik a századot a 169 m. magasságu C . . . vrh-re.

Délután 1 órakor elindulunk, fél óra múlva pedig megérkezünk meghatározott helyünkre. A csucs körül 200 m. hosszúságban, 80 m. szélességben egy embermagasságu páfrányokkal benőtt erdőtisztás terület el.

A századból két szakaszt azonnal az ellenség felé eső erdőszegélyre rendelek, melyek ott hozzáfognak a lövész-födőzék készítéséhez. Az előttünk lévő erdőben járőreim kutatják az ellenséget. A gerincvonal mögött a két tartalékszakas is készít lövész-födőzék, azonkívül letarolja az előttünk lévő, kilátást és kilövést akadályozó páfrányerdőt. A rengeteg páfrányleveléből bőségesen jut födőzékünkbe is, de arra bizony nem nyílt alkalom, hogy puha fekvőhelyünket elvezhettük volna.

Értesülésem szerint ekkor igen csekély számú erők tartotta megszállva ezt a területet. És mégis, bármily támadás ellen is kezünkben kellett tartanunk e harcászatiilag oly nagyjelentőségű kulcspontot.

Délután 3 órakor a közelgő vihar előjeleképpen borzasztó szél tombol. Olomszürke felhők, vad iramban össze-vissza száguldának felettünk. Nemsokára hideg esőcseppek csapkodják arcunkat.

Egy hegyiüteg vonul el mellettünk. Közvetlenül a század balszárnyánál lerakják az apró hegyilovakról a széjjelszedett állapotban továbbítható ágyukat. Pár pillanat múlva az üteg már megkezdí működését; kezdődik a tüzérségi harc a I . . . ellenséges ütegekkel. Ugyanekkor századom jobbszárnya felől élénk puskatűzet hallok. Odasietek, hogy a helyzet felől tájékozódjam. Nyoc főből álló ellenséges járőr 50 lépésre közeledett a sűrű erdőben állásunkhoz, de e vállalkozást négy halottal, két súlyos és két könnyű sebesülttel fizette meg az ellenség. — Ugyanugy jártak azok az ellenséges járőrök is, melyek más helyeken kísérelték meg, hogy honvédeink közelébe férközzenek.

Délután 4 óra lehetett, midőn egyik járőrparancsnokom, akit még ideérkezésünkkor az erdő átkutatására küldöttem előre, az ellenséges főerő előnyomulásával hozott jelentést. E fontos hírt úgy a közelemben lévő ütegparancsnoknak, mint ezredparancsnokomnak is továbbítva, az erdőszegélyen elhelyezkedett fél századom erősítésére előrerendelem tartalékomat.

A vihar mindinkább fokozódik. Ugy szakad az eső, mintha dézsákból öntenék. Oly sűrű a köd, hogy öt lépésre is alig látunk magunk elé. Az ellenség felől fuvó szél pedig, a puskapországgal vegyesen, kérlelhetlenül hordja orrunk alá a borzalmas hullaszagot, a már napok óta temetetlenül heverő holttestek felől.

Végigjárom a század arcvonalát, küldöncöket rendelek magamhoz a szakasztól, hogy ezek utján állandó összeköttetést teremtsék magam és századom minden egyes része között. Nemsokára arról szerzek tudomást, hogy a mellettünk állásban volt

hegyiüteg helyét elhagyva, egy másik helyre vonult. Így most már a század egymaga van hivatva, hogy e fontos tereprészt az ellenség minden támadása ellen biztosítsa. Elnémul a tüzérségi harc és kezdetét veszi az ellenséges gyalogság főtámadása. A számbeli túlsúlyban lévő ellenség irtóztató puskatűzet zudít reánk. A földmellvéden kívül még terméskövekkel is erősített födőzékünkben úgy pattognak az ellenséges puska-födőzék, mintha sűrű jégeső verne egy bádógtetőt.

Délután 5 órakor besötétedett. A sűrű ködben, szakadó esőben már csak alig két-három lépésre látunk magunk elé. Az ellenség nagy tömegekben ront előre az erdőből. Majdnem megszakítás nélkül halljuk „napred” (előre) kiáltásait; de a hegyre felfelé törtető ellenség minden támadása meghiusul puskatűzünkön, honvédjeink hő-sies tartásán.

A szerbek valóságos ostromot indítanak arra a helyre, ahol előzőleg a hegyiüteg állott. Fél század erősítés érkezett ide magyarjainkból és az óriási számbeli túlsúlyban lévő ellenségnek hátrálnia kellett.

A szakadó esőben födőzékünk „bezárt”, az árkokban bokán felül ér a szennyviz és a szerbeknek az éjszaka folyamán meg-megismétlődő támadásait mégis mindenkor sikerrel verjük vissza.

Három napot töltött e helyen a század. Pihenésre gondolnunk sem lehetett, mert mindig azt kellett szemünk előtt tartanunk, hogy minél nagyobb pusztítást okozunk az éjjel-nappal támadó ellenség soraiban. Midőn a negyedik napon hajnalban új erők váltottak fel bennünket, sajnálattal kellett megállapítanunk, hogy husz emberrel csökkent századunk létszáma.

Amikor a század indulóban volt, bucsutekintetünk egy távolabb eső sirdomb felé fordult, amely egy elesett hősünket takarta. Ott aludta örök álmát, aki idegen földön, szeretteitől távol, halt hősi halált hazájáért, királyáért!

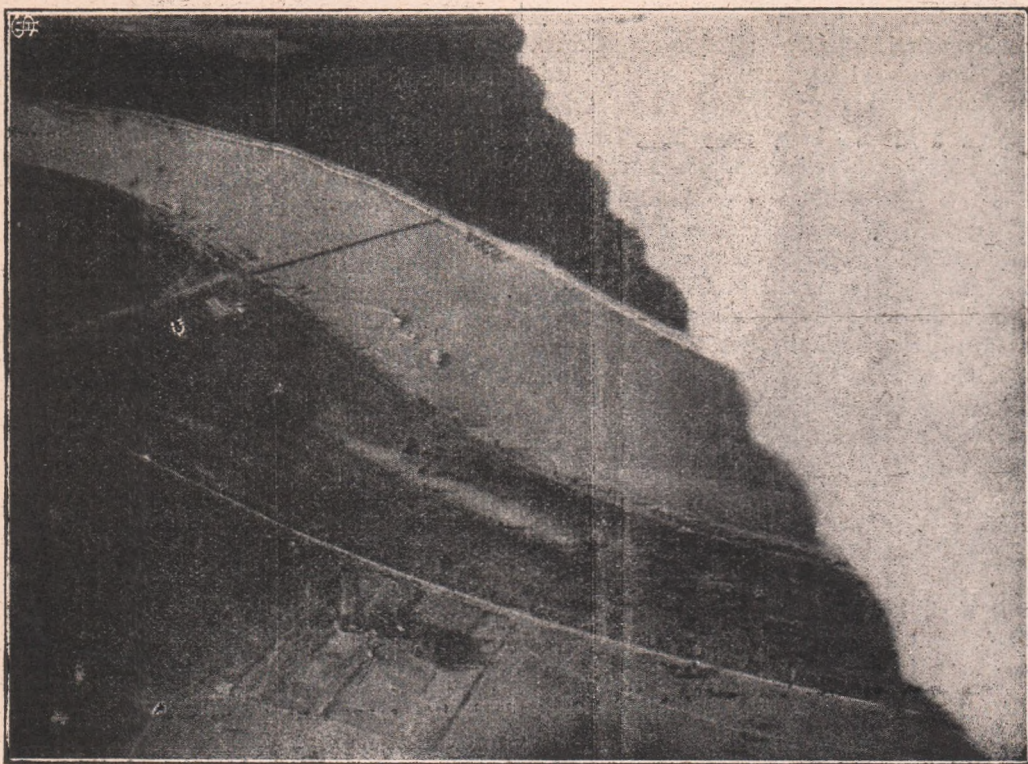
Lendvay Károly főhadnagy.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

A Külügy—Hadügy hetiszemle, magas színvonalu, friss és érdekes katonai hetilap, mint ilyen a magyar sajtóban egyetlen. Összefoglalja a hét folyamán történt hadieseményeket, azokat vázlatokkal illusztrálva, szakszerűen magyarázza, hamis híreket cáfol, anélkül, hogy az igazságot leplezné, tájékoztat és felvilágosít; részletesen foglalkozik a háborút kísérő minden jelenséggel, a külföld hangulatával, a társadalom munkájával; előfizetőnek katonai tanácsokat ad, hadbavonult hozzátartozóiról híreket szerez és ad.

Előfizetési ára: félévre 8 korona
Egész évre 15 korona.

Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal.

A repülőgép a háboruban.

A negyedik fegyvernem: a légiármbívek tüzkereszttségük próbáját fényesen megállították. Elégtétellel állapíthatjuk meg, hogy a mi oldalunkon sokkal jobban beváltak, mint ellenségeinknél. Különösen a francia légiflotta büszke reményei mentek füstbe. E flottának az lett volna hivatása, hogy a napot elsötétítsék, sűrű rajokban Berlinig meg se álljanak, szállítmányokat és vasuti síneket szétromboljanak. E helyett a német „Taube” repülőgépek naponkénti látogatása Páris felett már majdnem hadiszokássá vált és már az angol partokon is megjelentek a német hadsereg szárnyas előőrsei bombákkal. Az orosz és szerb harctéren is élénk tevékenységet fejtenek ki a magyar és német légiművek: nyugtalanítják az ellenséget, s ezzel hadműveleteinknek és csapatainknak érdemes szolgálatokat teljesítenek.

Aktiv harceszközként a repülőgép kevésbé jön számításba. De megbecsülhetetlen a repülőgép nagyszerű teljesítménye az ellenség állásainak és csapatmozdulatainak gyors felderítése körül. Rakétáival és füstjelzéseivel tisztán látható nyelven beszél küldőivel, jelentést dob le a csapat parancsnokoknak és a stratégiai hadműveletek vezetői részére rövid időn belül felderíti az alatta fekvő területet. A repülőgépen ülő megfigyelő nemcsak pontosan berajzolja az ellenség hadállását a térképre és nemcsak írásbeli jelentéseket hoz vissza utjáról, hanem a tájat minden hadászati titkával egyetemben le is fényképezi. A fényképezés a levegőben kiváló katonai fontossággal bíró szerepet tölt be. Egy ilyen magasból felvett fotográfiát mutatunk be olvasóinknak. Tisztán látható rajta, hogy aeroplánjaink mint fedik fel az ellenség titkolt stratégiai állásait. E kép a déli hadszíntéren működő egyik pilótánk felvétele; ő és társai kétszeresen kockáztatják életüket és csapataink mostani diadalmas előnyomulásának előkészítése érdekében

végzett utjaikon közülük néhányan hősi halállal haltak meg.

E fotográfia döntő jelentőségű értéke nagyító üveg nélkül is mindenkinek feltűnik. A képek megszemlélésénél közelebb érezzük magunkat a győzelem és halál mesgyéjéhez, mely felett aeroplánjaink mint a győzelem góniuszai lebegnek. Egy veszedelmes ellenféllel nemrégiben tengeri-pilótáink még idejekorán végeztek. Az Antivári mellett veszteglő francia hajóraj felett végzett felderítő utjukon, pilótáink az ellenség két hydroplánjának partraszállítását figyelték meg és jól irányzott bombáikkal azonnal tönkretették ezeket.

Fürdőkezdmény sebesülteknek.

A pöstyéni fürdőigazgatóság 300 tiszti- és 500 legénységi ágyat, a magyar gyógyfürdők részvénytársasága Trencsén-Teplicen 30 tiszti- és 400 legénységi ágyat, gyógykezelést igénylő katonai személyek részére, a téli időszakra is berendezett. Ezen kiegészítő kórházakba elsősorban az ellenség előtt megsebesült és megbetegedett katonai személyek vétetnek fel, akiknél hógöymód van javulás.

Kérvények a rendelkezésre álló helyek, illetve felvétel végett közvetlenül a pöstyéni fürdőigazgatósághoz, ill. a trencsén-teplítzi magy. gyógyfürdők részvénytársasághoz intézendők.

Ingyenes utazásokra intézkedés.

A hadiesemények folytán Galiciából és Bukovinából menekült állami alkalmazottak és ezek családtagjai, valamint egyéb polgári egyének különböző katonai és polgári hatóságok által kiállított igazolványok birtokában vannak, melyek a vasutaknak ingyenes használatára szólnak. A miniszter most körrendeletben intézkedett, hogy a vasutaknak ingyenes vagy mérsékelt viteldíjak mellett való használatára jogosító igazolványokat kizárólag a vasutigazgatóságok állíthatnak ki. Egyéb igazolványok érvénytelenek.

A „katonásság” csődje.

(Nyílt levél Szász Zoltán urhoz.)

Igen tisztelt Uram!

Olvastam a P. H.-ban fenti című cikket és mikor e sorok fölé is azt írom, mindenekelőtt bocsánatot kérek e lap olvasóitól a rossz és kellemetlenül hangzó „katonásság” szóért, amely épp olyan szászoltáni nyelvújítás, mint a kellemesen bizsergő „kéjgép”.

Ezek után pedig illőnek tartom, hogy leszögezzem: az Ön irásait — igen tisztelt Uram — ismerem, néha tisztetem, máskor fejemet csóválom vagy bosszankodom, de azért mindig — elolvasom.

E vallomás után pedig méltóztassék megengedni, hogy ezuttal hangos ellenmondással különvéleményt jelentsek be:

A „katonásság” csődje: rossz cikk, mert nem találja fején a szöveget, hanem az igazság mellé üt, mikor kellemetlen anomáliákat a nyilvánosság egyik legelterjedtebb orgánumban nemcsak védelmez, hanem egyenesen magasztal.

Hogy én is a legjellemzőbbel kezdjem:

„háboru van, de azért az utcán alig lehet fegyveres katonát látni! Mindenestre sokkal kevesebbet, mint békében. És pedig nemcsak a sebesült katona, hanem az ép is nagyobbára fegyvertelenül jár-ke. S tiszt és legénység egyaránt otthon hagyja a fegyverét, ha csak teheti”.

Csak az a baj, hogy nem teheti és ez az, amit méltóztassék tudomásul venni. A háboru legfeljebb szigorítja a katonai fegyelmet, de semmi körülmények között arra nem szolgálhat, hogy azt lazítsa és tágtítsa. Ha az utcán sétáló katona: sebesült és oldalfegyvert baja miatt nem viselhet, úgy ez az illető katona felsőbb parancsnokságának tudtával történik. De minden egyéb esetben tiszt és legénység csak visszaélést követ el, ha oldalfegyver nélkül mutatkozik az utcán vagy nyilvános helyeken. És hogy éppen most miért van annyi visszaélés, annak több oka is van. Hiszen ma minden második ember katona, de hogy ez a katonaanyag nem az, mint a három éves sorkatonaság, illetőleg az aktív tisztikar: könnyen érthető. Aztán meg a felsőbb parancsnokságokra a háboru adminisztrálása rengeteg munkát ró és így a parancs ellen vétkezők szabadabban járnak-kelnek a budapesti sétálóhelyeken, mert nem kell tartaniok az energikus ellenőrzéstől.

De bizalmasan mégis megsugom Önnek, igen tisztelt Uram, hogy a magasabb parancsnokságoknak igenis szemet szurt a „katonásság” tulságos semmibevevése és az ellene kiadott szigorú parancsoknak hamarosan meglesz majd a kívánt hatása: a korzokról eltűnnek a hányiveti, civiltempóju katonák. És ez, kérem szeretettel, nem jelenti még a katonai szoldateszka és az annyiszor megtépázott katonai copf feltámadását.

Önnek, igen tisztelt Uram, ki nemcsak szabadgondolkodó, hanem ezenkívül még — privátbölcsész is, nem igen tetszhet a katonai „strammság” és fegyelemnek korlátlan

hatalma, nagyszerűen megválasztva tehát a legalkalmasabb pillanatot, a világháboru legvéresebb fejezetei közepette merészen hirdeti a „strammság” és fegyelemnek csödjét (a „katonásság” mégis csak ezt jelenti — magyarul). Pedig — tisztelt Uram — a katonai fegyelem, hogy a véges embernek egyik legtökéletesebb alkotása, azt éppen ez a világháboru bizonyítja. A katona engedelmeskedni tartozik, ha egyenesen és halálos bizonyossággal — a halálnak rohan elébe. Okos, művelt szabadgondolkozók, kik valaha a Nyugatot olvasták és telítve voltak internacionális igazságokkal, örökbeke vágyakozásokkal és már gyermekkorukban beléjük vésődött a „ne ölj!” parancsszava; otthagya siró hitvest és neveletlen gyermekeket, a galíciai lövészárkokban somogyi bicskás-legényekkel egy sorban fekszenek és az „előre!” kiáltásra egyszerre ugranak föl; majd pedig egymás mellett fizikai erejük és lelki energiájuk végső megfeszítésével halálos dőzéseket osztogatnak: a pesti enervált idegzetű kávéházi törzsvendég és a folyton fokossal hadonászó csárda-hős. És ne méltóztassék azt hinni, hogy e hősi vadalkozást pusztán a lelkesedés tüti. Lelkesedni csak igaz és naiv lelkek képesek, de akiknek Szász Zoltán irásai ellenmondás nélkül tetszenek, azok legfeljebb csak mások hősi tetteit kritizálni és boncolgatni tudják. Hogy ott a halálos veszedelemben nem ez a passzív kritikai érzék és nem az ös gyáva-ember ösztön, hanem a bátorság aktivitása lesz urrá a remegő lelken és a fáradt testen, az éppen a katonai drillnek: a vérré vált katonai fegyelemnek emberfeletti eredménye.

Erre a katonai fegyelemre azonban tanítani kell a katonát. A tanítás szüntelenül folyik is nemcsak a kaszárnyában és gyakorlótéren, de magán az utcán is. Éppen ezért kell a katonának, ha nincs is szolgálatban, egyenruhában és oldalfegyverrel járnia. Az az óriási teljesítmény, amelyet grandiózus céljai szolgálatában a hadsereg minden tagjától megkövetel, kizárja azt, hogy a katonát csak bizonyos órákra kösse a katonai fegyelemhez. Éjjel és nappal, vízben és tüzben is kell a katonának köteletségét teljesítenie. És ez a köteleltségteljesítés — nem tagadjuk — már az emberfelettiesség határát surolja. De hát a halálba menés is katona-kötelesség, de úgy, hogy még az utolsó utra induláskor is helyén legyen a katona szíve és esze. Ezt pedig szászoltáni privátbölcsészettel még magyarázni is alig lehet. Ezt csak a katona-fegyelem iskolájának szigorú vaskövetkezetessége képes elérni, mely a felsőbbség parancsát szentnek és érintetlennek deklarálja, melyet csak szélszerint teljesíteni szabad, de kritizálni, ellentmondani nékie nem!

Parancsolni és engedelmeskedni! Ez a katonaság ellenmondást nem tűrő dogmája, amelyet nem lehet eltörölni addig, míg a háboru lehetőségét lehetetlenné nem teszik. És amikor a katona sétál és szalutál, akkor is, abban az egyetlen, de „strammul” keresztül vitt mozdulatban a „katonai fegyelemnek” jelenvalóságát hirdeti. Míg alantas és felebbvaló egymást e néma mozdulattal köszöntik: katonák és — csak katonák. Nem az egyik ismeretlen köszön a másik ismeretlennek, hanem az alantas tisztelőg a fel-

jebbvalónak, a celluloid- vagy arany-csillagnak, annak a csillagnak, melyet néhány filerért varr fel a galléra a szabó, de amikor ott van a galléron, akkor már szimbolummá magasztosul, melyet annak kell elsősorban megtisztelni, ki azt viseli. Ez az arany-csillag az Andrassy-uton csak tisztelgést követel attól a katonától, kinek ott a galíciai lövészárkokban azt is megparancsolhatja, hogy bátor szívvel menjen a biztos halál elébe. Hogy e komor, rettentő pillanatban minden emberi fájdalom, jankiáltást elnyomjon a fegyelem parancsszava, ezéért kell a katonának már az Andrassy-uton „strammul” tisztelni.

Csödjje tehát nem érkezett el a „katonásságnak”. Sőt ellenkezőleg: e háboru rengeteg sok szimbolumot, jelszót, ideált és fogalmat revellál, mit éppen igen tisztelt Uram írásai már rég elföldelni akartak. „Haza”, „szabadság”, „lelkesedés” és még néhány kongó üres szó újra megteltek tartalommal és — étellel. Ma már pesti zsurokon bájos kéjgépek is sóhajtoznak olyan egyébként kivásalt nadrágu ifju után, ki maholnap meghal bátran és hidegvérrel a hazáért.

Ha már csödről csevegünk, igen tisztelt Uram: én ellentmondok a „katonásság” csödjének, ám vizsgálatásul méltóztassék néhány évvel ezelőt megírt könyveinek tartalomjegyzékét átolvasni. Azt hiszem egész csödleltárt lehetne benne találni . . .

Hüségese olvasója
KAPOS ANDOR.

Kérdezősködések a hadbavonultakról

Előfizetőink kívánságára hadbavonult családtagjairól szívesen kérdezősködünk és összeköttetéseinknél fogva a legrövidebb idő alatt válaszolunk.

Ujabbán a következőkről kértünk hirt illetékes helyeken:

Márton Antal 89gye 9szd
B. Kincses Béni thony 4hgye 10szd
Hajdu Gyula pótt 10hgye 9szd
Kupai István honv 10hgye
Rác Andor önkéntes 46gye
Dr. Bertalan Zoltán hadapród 19vadászlj
Hoffmann Aladár hdgy 1népfgye
Kása János közhuszár 4huszárezr
Imre János pótt 83gye 10szd
Hedrich Richárd főhadnagy 4hgye
Dr. Tóth László hdgy 6hhezr
Bíró Géza főhadnagy 30hgye

A japán hadsereg.

Japánban, mint hasonlóan más államokban is, már az első államalakulási formával egy időben keletkeznek a kiváltságos rendek. A középkorban két ilven rend alakul ott ki, a nemesek (samurai) és a lovagok (daimyo) rendje, sokféle jogaik ellenértékekép katonatartás kötelezettségével. Sőt a 17. században maga a lovagrend,, mintegy 1700 fő, képezte az akkori uralkodó (shogun) testőrségét. De nemsokára ezután életbe léptetik azt a törvényt, amely szerint bizonyos mennyiségű évi rizstermelés

arányában kellett a kiváltságos rendeknek katonaságot kiállítanick. Ugyanazon század végén Japán katonasága már 308.000 gvalogostól és 38.000 lovasból állott, s az uralkodó külön gvalogsága 100.000, lovasága 20.000 főt számlált. Utóbbiak tetőtől talpig jól voltak felszerelve, minden egyes ember karabéllyal, parittvával, ijjal, nyilakkal és karddal volt ellátva. A gvalogos katonának sisakból, két kadból, lándzsából és kovás fegyverből telt ki a felszerelése. Egy-egy ezredes vezetése alatt álló kisebb csapatiuk 250 főből állt. Őt gvalogos felett egy örvezető, őt örvezető legénységéből alakított szakasz felett egy altiszt parancsnokolt. Ezeket kívül két-két nagyobb (de az ezredesnek alárendelt) tiszt teljesített szolgálatot egy ilven csapatnál.

A japán katonaság ilven formában való felosztása az 1870-es évekig állott fenn, amikor előbb a francia, majd a német mintára és vezetők mellett alakult modern hadsereggé. Kötelezővé tessék a katonai szolgálatot minden honpolgárra, aki a 150 cm. magasságot megüti s egyéb tekintetekben is alkalmas. Német mintára három keretre osztják a hadsereget, u. m. a ténvleges, a tartalék és a népfölkelő osztályokra. Minden fegyverük egészen modern, ruházatuk is európaias. S ugyanekkor alakítják át, illetve alapítják meg a ma már igen jelentős erőt képviselő flottáikat is. És hogy semmiféle pénzaldozattól nem riadnak vissza, ha az hadicélokra kell, ékesen bizonyítva többek közt azt is, hogy a kilencvenes években, amikor az állami bevételek circa 400 millió koronát tettek ki összesen, csak a hadsereg és flotta fejlesztésére 150 milliót fordítottak ebből.

Az uionnan szervezett japán hadsereg a tűzkeresztiséget 1894-ben állta ki, midőn ismét Korea birtoka kísértette és Kinával keveredett háboruba. Teljes győzelmét akkor az orosz-francia és német koalíció (O tempora!) akadályozta meg. De a Koreáért századokon át küzdő nemzet ezután sem nyugodott és még kétszer fogott fegyvert, a még élénk emlékezetünkben levő 1900-as Kina, s az 1904-es orosz elleni háborújában és különösen az utóbbiban — mi tagadás, ha most ellenségünk is! — bámulatos dolgokat produkált e kis nemzet.

A mai japán katona 3 évig szolgál a fegyveres erőben vagy 4 évig a haditengerészetben. A hadsereg békélettszáma mintegy 350.000 ember, hadiállapotban már 700.000 lélek, sőt a népfölkelő korosztályokkal együtt közel egy millió. A haditengerészet legénysége körülbelül 30.000.

Angol felbuitásra német tanítómestere ellen tört most a japán. Ezt a háborut már nem követi a népek szimpátiája. E világháboru befejezése után Németországnak lesz még Japánnal leszámolni valója. A csingtaui elesett hősök sirján kinő még távol Kelet-Ázsiában is a német világalomnak és kulturának virága.

Schmidt Tibolt dr.

Elesett hősök.

Alan Frigyes hdgy 22gye
 Alt Ferenc őrn 33Lgye
 Arnreiter Ágost hdgy 82gye
 Back Aladár zls 8hgye
 Balogh Sándor hdgy 44gye
 Brackenburgi Baravelle Albert szds 59gye
 Bauer Gyula hdgy 32hgye
 Bauer Károly zls 36gye
 Belloberg Alfréd főh 17 Lgye
 Berkovits Lipót hdgy 64gye
 Braun József főh 6Lue
 Braun Rezső szds 89gye
 Bresztovszky Gusztáv alezr 32. m. kir. népfgye
 Charwát Károly hdgy 40gye
 Cisinsky Ferenc hdgy 33Lgye
 Cmyral Rezső dr. hdgy 59gye
 Cortesz Antal hpd 11táe
 Csapó-Horváth István zls 44gye
 Czechura Engelbert őrn 34Lgye
 Czurray János szds 27Lgye
 Defranceschi Gyula főh 36gye
 Dóme Gyula szds 2hgye
 Eglauer Miksa hpd 59gye
 Ehrenberg Károly őrn 2gye
 Eisler Pál zls 35gye
 Ender Oszkár hpd 11 31Lgye
 Ficker Vilmos zls 10tvadzlj
 Findeis Gyula hdgy 29Lgye
 Fink Emil főh 87gye
 Formentini Pál báró szds 2gye
 Franc Branimir zls 25hgye
 Frank Ignác főh 24Lgye
 Fritsch Artur hdgy 34. cs. kir. népfgye
 Fürthmaier János főh 57gye
 Gonda Sámuel dr. s orv 29hgye
 Grünbaum Gyula hdgy 30gye
 Habacher Alajos szds 52gye
 Halbich Vencel főh 21táe
 Halhammer János főh 3gye
 Hantschl Róbert hdgy 17menetezr (36gye)
 Hasl József hpd 35gye
 Hauer Nándor hdgy 33Lgye
 Hauser Pál dr. hdgy 3. cs. és kir. népfgye
 Heindl Frigyes hdgy 35gye
 Hencl Károly 17men ezr (36gye)
 Hilferding Pinkász dr. hpd 22Lgye
 Hofmann Frigyes főh 13tvadzlj
 Horak Adolf őrn 64gye
 Jaburek Bohuszláv zls 8Lgye
 Janovsky Rezső hdgy 75gye
 Jellacic Oszkár főh 28. m. kir. népfgye
 Jung Ferenc hpd 1gye
 Kadlec Ferenc hdgy 11Lgye
 Kaufmann János őrn 3. cs. és kir. népfgye
 Kellner József hdgy 36gye
 Kern Frigyes hdgy 29Lgye
 Kindl Albert szds 75gye
 Kolek Károly szds 34Lgye
 Konás Rezső szds 6Lgye
 Konstanczer Dezső főh 7hgye
 Kotowicz Károly szds 59gye
 Kovács Béla hdgy 2hgye
 Kováts Lajos zls 7lov tüz div
 Kraus Alfréd hdgy 22gye
 Krause József hdgy 8Lgye
 Krouskey József hdgy 29Lgye
 Lamprecht Nándor hdgy 5Lue
 Láng Géza hdgy 6he
 Langer Erhard hdgy 1Lgye
 Ledwina Károly hdgy 35gye
 Lenk Vilmos hdgy 35gye

Leopoldsberger Mátyás hdgy 2. cs. és kir. népfgye
 Lepka József zls 29Lgye
 Lewohl Ferenc hdgy 75gye
 Lieb Ede hdgy 27Lgye
 Lorbek Alfréd hdgy 89gye
 Loskot Vencel hdgy 35gye
 Mader Ferenc hdgy 2gye
 Mardjak Béla zls 72gye
 Margreiter Emil szds 78gye
 Martinovic Ede szds 3bhgye
 Martinu Károly hpd 33Lgye
 Matota Milutin szds 3bhgye
 Mayor Sándor hdgy 8hgye
 Mesic János szds 28. m. kir. népfgye
 Mikitta Béla főh 36gye
 Mocker József főh 44gye
 Mohilo Viktor dr. eo 21táe
 Moissl Tivadar hdgy 82gye
 Müller Antal főh 22Lgye
 Nekeforuk János hdgy 22Lgye
 Nesnidal Ferenc hpd 35gye
 Neumayer Károly zls 18gye
 Nigris Justus hpd 99gye
 Novák József szds 2gye
 Novotny Szaniszló hdgy 22Lgye
 Otschenaschek Ervin hdgy 3ut zlj
 Ott Gyula zls 17gye
 Palme Károly hdgy 33Lgye
 Pauer János főh 36gye
 Pellegrini Lajos hdgy 25hgye
 Pethő Jenő dr. hdgy 10táe
 Pfuster László zls 33Lgye
 Pichner Győző főh 59gye gpog
 Piesch Erich hdgy 33Lgye
 Piestyánszky Károly szds 82gye
 Pihuljak Izidor hpd 22Lgye
 Pilacek Ágost főh 74gye
 Pilz Engelbert szds 92gye
 Praprotnik Nándor főh 87gye II gpog
 Preissler Ede hdgy 92gye
 Prettner Lajos hdgy 92gye
 Prohaszka Béla hdgy 82gye
 Pruschek Ede hdgy 7. cs. és kir. népfgye
 Punzengruber Vilmos őrn 64gye
 Feleky Rech Gyula szds 59gye
 Riavitz Guidó főh 87gye
 Riesner Győző hdgy 59gye
 Röttig Alfréd hdgy 2gye
 Rusz József hpd 11 őrn 6Lgye
 Ruttkay Ferenc szds 7hhe
 Schaffer Brunó főh 34Lgye
 Schimel Alfréd szds 35gye
 Schmidrkal Alfréd szds 23Lgye
 Schmidt Ágoston alezr 32. m. kir. népfgye
 Schmidt Henrik hpd 59gye
 Schmidt Imre szds 7hgye
 Schneeweis Ferenc főh 44gye
 Schöll Ferenc zls 92gye
 Schubert Gerhard zls 3utlj
 Schuster Armin hdgy 27Lgye
 Schwab Alajos főh 92gye
 Schwab Károly szds 27gye
 Seifert Rezső hdgy 92gye
 Sey Dezső hdgy 32. m. kir. népfgye
 Silbiger Ernő hpd 44gye
 Solc József hdgy 33Lgye
 Sourek Rajmond zls 17Lgye
 Speidl Mátyás hdgy 8hgye
 Spiegelfeld János báró hpd 2gye
 Spinner Róbert főh 74gye
 Spitzhüttl Rihárd hdgy 35gye
 Stark Hugo 17gye
 Steimbacher Ferenc hdgy 2gye
 Steiner György hpd 34Lgye

Stollewerk Lajos zls 25tvadzlj
 Strasser József hpd 47gye
 Strokon Miklós hpd 22Lgye
 Szabó Béla hdgy 2hgye
 Szamuel Gyula szds 64gye
 Szártorisz Artur hpd 29hgye
 Székely Sámuel hdgy 29 tvadzlj
 Szmigielski János hdgy 33Lgye
 Theiss Frigyes szds 31gye
 Thiem Albin hpd 59gye
 Tomic Ferenc hpd 25hgye
 Tóth Tibor hpd 44gye
 Tóth-Baghi József hpd 82gye
 Tschek József hdgy 9. cs. és kir. népfgye
 Tschurtschenthaler-Helmheim Pál hdgy 3gye
 Uiberall Ervin dr. hdgy 59gye
 Vágó Ödön hdgy 7hgye
 Vogl Konrád szds 28gye
 Wallner Ottó hpd 2gye
 Walter Ede hdgy 92gye
 Wangel dr. s orv h
 Weikert Lénárt (Bernát?) hpd 92gye
 Weiser Richárd főh 13tvadzlj
 Weisfeld Dániel hpd 24gye
 Wermescher Frigyes szds 44gye
 Westfried Brunó zls 24Lgye
 Weynar Frigyes hdgy 17gye
 Wiedemann Gusztáv zls 92gye
 Wiktorin Rezső szds 36gye
 Wimmer Armin hpd 17gye
 Witlaczil Vilmos szds 13. hegyi tüzér ezr
 Wolf Gyula (Mátyás?) alezr 1gye
 Wurditsch Károly főh 59gye
 Zatloukal Miksa szds 35gye
 Zawrzal Győző szds 2he

„Vasárnapi könyvek” kiosztása.

A honvédelmi miniszter rendelete alapján az „Országos közmívelődési tanács” által felajánlott „Vasárnapi Könyv”-ek a legénység közötti kiosztás céljából a huszonöt hadi kórház részére (kórházanként 64 darab) kiadattak.

×

Volt önkénteseknek hadapródokká való kinevezése.

Azok a volt önkéntesek, kik az ellenség előtt személyes bátorságukkal kitűntek, vagy mint raj-, szakasz- és járőrparancsnokok igen jól megfelelték, ha egyébként polgári életbeni, általános viszonyaik is megfelelők — tartalékos hadapródokká kinevezhetők.

A mögöttes országrészekben alkalmazott volt egyévi önkéntesek, ha egyébként a polgári viszonyaik is megfelelők és az ujonckiképzésnél vagy egyéb katonai alkalmazásukban igen jól megfelelték, a tisztii állás elnyerésére a szükségelt lépéseket megtehetik.

A pöttestek parancsnokai az ilyen folyamodványokat kimerítően és lelkiismeretesen véleményezve a honvédelmi miniszternek tartoznak felterjeszteni.

Az elméleti vizsga, a pöttest parancsnoka által összeállított bizottság előtt tartandó meg.

A vizsga eredménye a jegyzőkönyvben részletesen kifejtett bizottsági vélemény alapján a honvédelmi miniszternek bejelentendő.